

Prínos osobností pre rozvoj hudobnej kultúry Gemera a Malohontu. Regionálna muzikologická konferencia, Revúca, 1. decembra 2011

Rozvoj regionálnej kultúry prináša vždy potrebný vklad do formovania kultúrnych hodnôt z globálneho pohľadu. V súčasnej dobe je možno viac ako inokedy nevyhnutné tieto hodnoty rozvíjať, pretože regióny z pohľadu rozvoja tzv. vysokej kultúry zaostávajú. Dnes v regiónoch na Slovensku chýbajú odborné ľudské zdroje, a aj preto je dôležité, aby sme z pozície muzikológov prispievali podnetmi pre kultúrny rozvoj regiónov. Takéto podnety sa neraz nájdu v kultúrnej histórii, ktorú na muzikologických konferenciách ponúknu odborníci na tú ktorú oblasť. Je sympatické, že sa práve v regióne Revúca, ktorý je ekonomicky na tom horšie ako vyspelé regióny, podarilo dňa 1. decembra 2011 zorganizovať prvú muzikologickú konferenciu na tému *Prínos osobností pre rozvoj hudobnej kultúry Gemera a Malohontu*. Hlavným organizátorom konferencie bol Ústav hudobnej vedy SAV. Ako spoluorganizátor sa predstavila nezisková organizácia Quirinius, ktorá na Gemi už niekoľko rokov organizuje a rozvíja kultúrny život. Samotná konferencia sa uskutočnila v novej budove Prvého slovenského gymnázia v Revúcej, kde dnes sídli Prvé slovenské literárne gymnázium.

Ako už vyplýva z názvu konferencie, pozornosť všetkých zúčastnených sa obrátila práve na región Gemera a Malohontu. Po slávnostnom otvorení, privítaní účastníkov a príhovore vedeckej pracovníčky Ústavu hudobnej vedy SAV Jany Lengovej odznelo na konferencii osem plnohodnotných referátov. Ich pomyselný úvod tvoril práve príspevok Jany Lengovej, ktorá sa zamerala na hudobné dejiny predmetných regiónov, a to na tému *K hudobným dejinám Gemera a Malohontu v rokoch 1780 – 1918*, kde predstavila výrazné osobnosti a centrá dobovej kultúry. Už tento úvodný referát bol predznamenaním bohatej diskusie zúčastnených, čo sa v závere ukázalo ako regionálne špecifikum. Na prvú prednášajúcu následne nadviazal Boris Banáry z Fakulty humanitných vied Žilinskej univerzity v Žiline príspevkom *Ludovít Vansa*

a Tisovský spevokol. (Dva portréty z Gemera). Účastníkom konferencie tak predstavil nielen osobnosť významného rodáka zo Slavošoviec, ktorý zomrel v Rimavskej Pile (dnes súčasť Tisovca), ale aj fungovanie, snahy a rozvíjanie ochotníckej činnosti jedného z troch najvýznamnejších slovenských spevokolov 19. storočia. Andrej Štafura z Ústavu hudobnej vedy SAV vystúpil s organologickým príspevkom s názvom *Súčasný poznatky o historických organoch stredného Gemera*, kde predstavil históriu a najnovšie výsledky výskumov zameraných na historické organy stredného Gemera. V ďalšom organologickom referáte predstavila Ludmila Pulišová, pracovníčka Gemersko-Malohontského múzea, zbierkový fond hudobných nástrojov, ktoré spomínané múzeum vlastní. Súčasťou jej príspevku tak bola ukážka nástrojov niekoľkých storočí, rôznych materiálov či využitia. S príspevkom *Spomienka na muzikológa Františka Zagibu, Hudobné motívy v ikonografii výtvarných pamiatok Gemera*, ktorý v sebe zahŕňal dve témy, vystúpila Edita Kušnierová, dlhoročná pracovníčka Pamiatkového úradu SR, dnes na zaslúženom dôchodku. Daný príspevok sa okrem predstavenia rožňavského rodáka, prvého riaditeľa oddelenia hudobnej vedy niekdajšej Slovenskej akadémie vied a umení, založenej roku 1942, zamerával aj na predstavenie hudobných motívov v ikonografii výtvarných diel Gemera. Účastníci konferencie tak mali možnosť spoznať jednotlivé zobrazenia hudobných motívov umiestnených nielen v sakrálnych priestoroch.

Nasledujúca časť konferencie patrila príspevku Anny Predmerskej-Zúrikovej z Evanjelickej bohosloveckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, ktorá poslucháčom predstavila osobnosť gemerského rodáka Jozefa Farkaša, ktorý dlhé roky pôsobil ako organista evanjelickej a. v. cirkvi v Bratislave. Daný príspevok s názvom *Cirkevný hudobník Jozef Farkaš* tak priblížil bohatú činnosť tohto organistu, ktorý sa venoval aj harmonizácii evanjelických duchovných piesní a svoj

Organový sprievod k piesňam Evanjelického spevníka ECAV na Slovensku vydal vlastným nákladom (1999). V závere odznali ešte dve prednášky konferencie, a to príspevok Viery Sedlákovej, pracovníčky Slovenskej národnej knižnice v Martine, *Juraj Kazamek (jeho pôsobenie doma a v zahraničí)*, ktorý bol z dôvodu neúčasti prednášajúcej prečítaný v jej neprítomnosti a príspevok klaviristky a muzikologičky Eleny Letňanovej *Spomienky na môjho otca, hudobníka Ing. Júliusa Letňana*, ktorá predstavila mnohostranné hudobné aktivity svojho otca a a jeho vzťah ku Gemeru.

Záverečnou časťou konferencie bol slávnostný koncert, ktorý sa uskutočnil v kon-

certnej sále Základnej umeleckej školy v Revúcej. Išlo o prvý z cyklu koncertov ôsmeho ročníka festivalu Revúcke adventné koncerty, ktorý organizuje nezisková organizácia Quirinius. Na slávnostnom koncerte sa predstavili sólisti Michaela Kukurová (soprán), Stanislav Bartko (barytón) a pri klavíri Eva Cahová.

Ako sa v závere ukázalo, zorganizovanie regionálnej konferencie, respektíve konferencie v regióne, bolo vydareným nápadom a na záver nám už nezostáva nič iné, len dúfať, že sa vydarí aj pripravovaný II. ročník konferencie, ktorý je plánovaný na december roku 2012.

Andrej Štafura

RILM – medzinárodná bibliografia literatúry o hudbe. Workshop, Bratislava, 21. júna 2011

Répertoire International de Littérature Musicale (RILM) predstavuje obsiahlu hudobnú bibliografiu, ktorá slúži odbornej aj širšej verejnosti so záujmom o hudbu. Poslaním RILM-u je čo najkompletnejšia evidencia hudobnovednej literatúry publikovanej vo všetkých krajinách a jazykoch sveta, s prekráčaním hraníc vedných disciplín aj hraníc jednotlivých kultúr. Na základe rozširovania svojej globálnej siete a zdokonaľovaním informačných technológií má RILM ambíciu sprostredkovať informácie medzi odborníkmi v oblasti hudby na jednej strane a komunitou výkonných umelcov, hudobných interpretov na druhej strane. Prispieva navyše k uľahčeniu komunikácie medzi vedcami v umenovedných, spoločenskovedných a prírodovedných disciplínach. V súčasnosti RILM zahŕňa viac než 550 000 záznamov v 215 jazykoch zo 151 krajín. Inštitucionálnym jadrom je Medzinárodné centrum (International Center) so sídlom pri The City University of New York, Graduate Center. Zahŕňa globálnu sieť národných komitétov v 60 krajinách, od ktorých získava údaje ku všetkým dôležitým prácam o hudbe, publikovaným v danom regióne či krajine. Komitety pozostávajú z muzikológov a knihovníkov pôsobiach na univerzitách, v ná-

rodných knižniciach a vedeckých inštitúciách. Medzinárodné centrum publikuje bibliografické zväzky v printovej forme a zároveň svoju bibliografiu distribuuje externým databázovým prevádzkovateľom, ktorí ju uverejňujú cez internet a na CD-ROM; tieto databázy sa každý mesiac aktualizujú.

Ústav hudobnej vedy SAV dlhodobo spolupracuje s RILM-om ako hlavný partner za Slovensko, ktorý zodpovedá za zasielanie údajov k domácim publikáciám o hudbe, pričom inštitucionálne zastrešuje aktivity Slovenského komitétu RILM-u.

V spolupráci so Slovenským komitétom RILM-u a so Slovenskou muzikologickou spoločnosťou Ústav hudobnej vedy SAV pripravil jednodňový workshop pod názvom *RILM – medzinárodná bibliografia literatúry o hudbe*. Workshop viedla Jadranka Važanová, zástupkyňa Medzinárodného centra RILM-u, ktorá zodpovedá za spracovávanie hudobnej bibliografie aj za naše teritórium. Organizácia podujatia bola súčasťou oživej spolupráce ústavu s centrárou RILM-u, pričom príprava tohto podujatia súvisela aj s novým personálnym zložením Slovenského komitétu od roku 2009. Popri pracovníkoch Ústavu hudobnej vedy SAV, ktorí činnosť komitétu usmerňovali